उभयोःश्लोकयोर्येस्मृताः तेयमानियमाश्च यद्वाउभयोः प्रवृत्तनिवृत्तयोःमुमुक्षोर्यमामुख्याः सकामस्यनियमामुख्याःस्मृताइत्यर्थः अत्रहेतुमाह हियस्मात्उपासिताःसेविताःसंतःपुंसांप्रवृत्तानांनिवृत्तानांचयथाकामं कामानुसारेणमोक्षमभ्युदयंचदुहंतीति ॥ ३५॥ मुमुक्षोरुपादेयान्शमादीन्हे यांश्चदुःखादीन्महाजनप्रसिद्धेभ्योविलक्षणानाह शमइत्यादिनायावत्समाप्ति एतेनैवतद्विपरीताअशमादयोऽप्युन्नेयाः शमोमन्निष्ठताबुद्धेः नतु शांतिमात्रम् दमःइंद्रियसंयमः नचौरादिदमनं तितिक्षाविहितदुःखस्यसंमर्षःसहनंनभारादेः जिव्होपस्थयोर्जयोवेगधारणंधृतिः नतुअनुद्वेगमात्र म् ॥ ३६ ॥ दंडोभूतद्रोहःतस्यत्यागोदानम् नधनार्पणम् कामत्यागः भोगोपेक्षातपः नकृच्छ्रादि स्वभावोवासनातस्यजयःप्रतिबंधःशौर्यं नविक्रांतिः समंब्रह्मतस्यदर्शनमालोचनं सत्यविषयत्वात्सत्यम् नयथार्थभाषणमात्रम् ॥ ३७॥ अन्यच्चऋतंसूनृतासत्याप्रियाचवाक् एवंचऋतसत्ययोःस्फुट

एतेयमाःसनियमाउभयोर्द्वादशस्मृताः ॥ पुंसामुपासितास्तातयथाकामंदुहंतिहि ॥ ३५॥ शमोमन्निष्ठता बुद्धेर्दमइंद्रियसंयमः ॥ तितिक्षादुःखसंमर्षोजिव्होपस्थजयोधृतिः ॥ ३६ ॥ दंडन्यासःपरंदानंकामत्याग स्तपःस्मृतम् ॥ स्वभावविजयःशौर्यंसत्यंचसमदर्शनम् ॥ ३७॥ ऋतंचसूनृतावाणीकविभिःपरिकीर्तिता ॥ कर्मस्वसंगमःशौचंत्यागःसंन्यासउच्यते ॥ ३८ ॥ धर्मइष्टंधनंनृणांयज्ञोऽहंभगवत्तमः ॥ दक्षिणाज्ञानसंदे शःप्राणायामःपरंबलम् ॥ ३९ ॥ भगोमऐश्वरोभावोलाभोमद्भक्तिरुत्तमः ॥ विद्यात्मनिभिदाबाधोजुगु प्साह्रीरकर्मसु ॥ ४० ॥श्रीर्गुणानैरपेक्षाद्याःसुखंदुःखसुखात्ययः ॥ दुःखंकामसुखापेक्षापंडितोबंधमोक्ष वित् ॥ ४१ ॥

एवविवेकः क्रमप्राप्तंत्यागंव्याख्यातुमादौततोऽर्थभेदेनशौचंव्याचष्टे तस्यापिमंगलत्यागरूपत्वेनत्यागाभेदप्र तीतेः कर्मसुअसंगमःअनासक्तिःशौचम् त्यागस्तुसंन्यासइतितयोर्भेदइत्यर्थः ॥ ३८॥ नृणामिष्टंधनंधर्मःनपश्वादिसाधारणम् भगवत्तमःपरमेश्वरो ऽहमेवयज्ञः मद्बुद्ध्यायज्ञोऽनुष्ठेयः नक्रियाबुद्ध्येत्यर्थः यज्ञार्थंदानंदक्षिणासाचज्ञानोपदेशः नहिरण्यादिदानं तेनहियज्ञरूपोविष्णुःप्राप्यते दुर्दम दमनंबलम् तच्चमनोदमनरूपत्वात्प्राणायामइति ॥ ३९ ॥ लाभंव्याचिख्यासुःप्रथमंभगंततोभेदेनव्याचष्टे लोकेतयोरभेदप्रसिद्धेः भगोभाग्यंत च्चमेऐश्वरोभावोमदीयमैश्वर्यादिषाड्गुण्यमित्यर्थः उत्तमोलाभस्तुमद्भक्तिःनपुत्रादिः विद्याचात्मनिप्रतीतस्यभेदस्यबाधः नज्ञानमात्रम् अकर्मसुजु गुप्साहेयत्वदर्शनं ह्रीःनलज्जामात्रम् ॥ ४०॥ गुणाएवश्रीर्मंडनम् नकिरीटादिः दुःखसुखयोरत्ययः अतिक्रमः अननुसंधानं सुखंनभोगः विषय भोगापेक्षैवदुःखंनाग्निदाहादि बंधंमोक्षंद्वयंचयोवेत्तिसपंडितः नविद्वन्मात्रम् ॥ ४१ ॥